

MEMORANDUMAS

DĖL SAŽININGOS KONKURENCIJOS RINKOJE TARP SERTIFIKUOJANČIŲ ORGANIZACIJŲ UŽTIKRINIMO

Memorandumo paskirtis ir apimtis:

Užtikrinti *sažiningą konkurenciją rinkoje tarp sertifikuojančių organizacijų*; memorandumas taikomas Lietuvos kokybės vadybos ir inovacijų asociacijai (toliau – LKVIA), jos nariams ir partneriams.

Memorandumo tikslai:

- Užtikrinti sąžiningą tarptautinių vadybos standartų taikymo procesą.
- Padėti verslui tvariai vystyti savo ilgalaikį konkurencingumą, taikant vadybos standartus.
- Užtikrinti sąžiningą konkurenciją rinkoje tarp sertifikuojančių organizacijų.

Veiksmai ir priemonės, kurių imamasi, siekiant sumažinti pažeidimų riziką:

- Patikimos informacijos prieinamumo (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 8.1.1¹) užtikrinimas asociacijos tinklalapyje (<http://qualityassociation.lt/>).
- Bendradarbiavimas su Viešųjų pirkimų tarnyba:
 - formuojamos rekomendacijos šiems klausimams:
 - sertifikato reikšmė;
 - sertifikato tikrumo atpažinimas;
 - sertifikato srities nustatymas;
 - akreditacijos svarba;
 - sąžininga konkurencija;
 - formuojama darbo grupė;
 - inicijuojami atitinkami teisinės bazės pokyčiai.

Galimi akredituotų sertifikatų išdavimo, naudojimo pažeidimai:

- Sertifikatai išduodami, nusižengiant akreditacijos reikalavimams:
 - ant išduodamo vadybos sistemos sertifikato dedamas akreditacijos įstaigos ženklas, neatsižvelgiant į tai, kad akredituotas sertifikatas išduotas atlikus neakredituotą paslaugą ar be atsakingo tarptautinės sertifikavimo įstaigos akredituoto padalinio sutikimo, ar jį suklaidinant (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 8.3.5, 6.2.1);
 - išduodamas sertifikatas tarptautinės sertifikavimo įstaigos vardu, be šios sertifikavimo organizacijos akredituoto padalinio sutikimo, esant klastojimo požymiams – akredituotas sertifikatas galimai išduotas sertifikuojamos organizacijos veiklos srities

¹ Skliausteliuose pateikiamos nuorodos į standarto, apibrėžiančio reikalavimus akreditacijai, atitinkamus skyrius.

atžvilgiu, kuriai ši sertifikavimo įstaiga nėra akredituota (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 7.1, 8.2.2., 6.2.1).

- Pažeidžiama etika, netiesiogiai klaidinant klientą:
 - sertifikatai išduodami 5-ių metų galiojimo periodui, nors akreditavimo reikalavimai reikalauja kas 3 metus iš naujo sertifikuoti sertifikato pageidaujančias įmones (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 9.1.3.2);
 - kai kuriuose Viešuosiuose pirkimuose inicijuojamas vadybos sistemos sertifikavimo paslaugos pirkimas organizuojamas neįtraukiant/nenumatant kasmetinių priežiūros auditų – galimai iškraipant paslaugos tęstinumo užtikrinimą (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk.9.6.2);
 - viešuosiuose pirkimuose identifikuotas nepakankamas dėmesys paraiškose atskiriant konsultavimo ir sertifikavimo paslaugas, tuo būdu neužtikrinant sertifikavimo paslaugos bešališkumo ir nepriklausomumo (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 5.2);
 - atkreiptinas dėmesys į situacijas, kai sertifikatai išduodami atlikus auditą, kurio trukmė nepagrįstai sutrumpinta arba net visiškai neatvykus auditoriams į audituojamą veiklos vietą nė vieno audito etapo metu (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 9.1.4.).

- Informacijos iškraipymas:
 - informacinėje erdveje pateikiamos nuorodos į Lietuvos standartizacijos departamento tinklalapį dėl vadybos sistemų sertifikatų autentiškumo nustatymo iškilus klausimams dėl išduoto sertifikato galiojimo ar išdavimo fakto patvirtinimo. Remiantis akreditacijos nuostatomis jokia trečioji šalis negali užtikrinti sertifikato galiojimo autentiškumo, išskyrus akredituotą atsakingą sertifikavimo įstaigos padalinį, kurio vardu yra išduotas atitinkamas sertifikatas (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 8.1.2);
 - manipuluojama sertifikato taikymo srities formuluotėmis. Sertifikato srities įrašas naudojamas klaidinant suinteresuotąsias šalis, kai trečioms šalims pateikiamas sertifikatas su nurodyta veiklos apimtimi, kuri nesusijusi su deklaruojama organizacijos veiklos sritimi, pvz. patalpų priežiūros ir valymo veiklą sertifikavusi įstaiga pateikia šį sertifikatą teikdama pasiūlymą statybos inžinerinei veiklai (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 8.2.2; 8.3.4);
 - sertifikato taikymo srities formuluotės naudojamos, siekiant nesąžiningai apriboti konkurenciją, t.y. konkursui reikalaujama pažodinio sertifikato taikymo srities atitikimo tam tikrai formuluotei, galimai sudarant prielaidas šį konkursą laimėti iš anksto numatytam tiekėjui, jau turinčiam tokią formuluotę savo sertifikate (Nuor. ISO/IEC 17021-1:2015 sk. 8.2.2; 8.3.4).

Parengė: Audrius Šileika, LKVIA tarybos narys

Patvirtinta: 2016 m. sausio 25 d. LKVIA tarybos posėdyje.